

مقام معظم رهبری در دیدار نمایندگان هموطنان مسیحی و شماری از اسقف های اعظم کلیساهای ایران :

در نظام اسلامی همه از حقوق شهروندی برخوردارند

رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار نمایندگان هموطنان مسیحی و شماری از اسقف های اعظم کلیساهای ایران، با ابراز خشنودی از احساس آرامش، امنیت و آسایش اقلیت های دینی اعم از مسیحی، یهودی و زرتشتی در ایران افزودند: در نظام اسلامی، همه از حقوق شهروندی برخوردارند. به گزارش ایسنا حضرت آیت الله خامنه ای با تشکر از ابراز همدردی مسیحیان ایران در مورد زلزله بهم، افزودند: در دوران دفاع مقدس نیز هموطنان ارمنی و آشوری، همچون دیگر قشرهای ملت ایران، نقش ارزنده ای ایفا کردند که قابل تقدیر است. مقام معظم رهبری همچنین سال نو میلادی و ولادت پیامبر الهی، حضرت عیسی (ع) را به مسیحیان تبریک گفتند. در این دیدار آقای داویدیان نماینده ارمنه تهران و شمال کشور در مجلس با عرض تسلیت به مناسبت زلزله بهم، قدردانی عمیق هموطنان مسیحی را از برابر ششمن دیه اقلیت های دینی بی مسلمانان ابراز کرد. آقایان رزمی گرمو، اسقف کلیسای آشوری و کلدانی کاتولیک تهران و سرکسیان اسقف اعظم کلیسای تهران نیز در این دیدار، ضمن تشکر از توجه نظام اسلامی به مسائل اقلیت های دینی، آمادگی هموطنان مسیحی را برای کمک بیشتر به هموطنان زلزله زده در بم اعلام کردند.

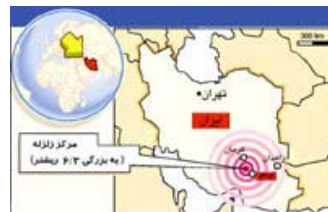
دیه اقلیت ها با مسلمانان در ایران برابر شد

مجمع تشخیص مصلحت نظام ایران، میزان دیه اقلیت های مذهبی در ایران را با مسلمان ها برابر کرد.

مجلس قبلا طی مصوبه ای دیه اقلیت های مذهبی را با مسلمان ها برابر کرده بود اما شورای نگهبان این مصوبه را خلاف شرع اعلام و آن را رد کرد. اکنون مجمع تشخیص مصلحت نظام که یکی از وظایف آن داورک بین مجلس و شورای نگهبان در صورت اختلاف نظر بین این دو نهاد است، نظر مجلس را تایید کرده است. ایرنا، خبرگزاری جمهوری اسلامی روز شنبه ۲۷ دسامبر این خبر را مخابره کرد. قبلا تساوی دیه اقلیت های مذهبی با مسلمانان، مورد حمایت آیت الله خامنه ای رهبر ایران نیز قرار گرفته بود. آیت الله علی خامنه ای رهبر ایران سال قبل فتوا داد که اقلیت های مذهبی نیز می توانند خونیهایی برابر با مسلمانان دریافت کنند اما با این وجود شورای نگهبان مصوبه مجلس را خلاف شرع تشخیص داده بود. پیش از این، خونیهایی اقلیت های مذهبی کمتر از مسلمانان بود. اقلیت های دینی و کارشناسان حقوقی ایران، از تصویب طرح تساوی دیه اقلیت ها با مسلمانان استقبال کرده اند. خونیهایی مبلغی است به خانواده مقتول می تواند در ازای بخشودن قاتل و معاف کردن او از قصاص دریافت کنند.

ایران

فاجعه ملی در «بم» مردم به یاری بیایند

زلزله شدیدی به بزرگی ۶.۳ درجه در مقیاس ریشتر ساعت ۵ بامداد جمعه شهرستان بم و مناطق اطراف آن را لرزاند. گزارش های غیررسمی تلفات این زلزله را ۴۰ هزار نفر برآورد می کند. بر اثر این زلزله بیش از ۸۰ درصد خانه های بم ویران شده است. زلزله بیمارستان شهر بم را نیز تخریب کرده است. در پی این زلزله ارتباط تلفنی شهرستانهای بم، جیرفت و کهنوج با کرمان قطع شده است همچنین شبکه آب و برق بم نیز قطع شد. بدنبال این حادثه وزیر کشور در گزارشی به رئیس جمهوری آخرین مشکلات و نیازهای منطقه زلزله زده استان کرمان را تشریح کرده است. در این گزارش با اشاره به حجم بالای تخریب و سختی تردد در جاده ها، بر لزوم استفاده از هواپیما و بالگرد تأکید شده است. همچنین وزیر کشور خواستار انتقال مجروحان به بیمارستانهای مراکز استانهای همجوار و تهران و رسیدگی به وضعیت آنها شده است. سردی هوا و تخریب ساختمانها و نیاز به استقرار و اسکان مردم در چادر و تأمین مایحتاج اولیه آنها نیز از مواردی است که در این گزارش به آنها اشاره شده است. در بخش دیگری از این گزارش به لزوم جمع آوری اطلاعات دقیق از میزان تخریب و آمار مجروحین و کشته شدگان برای هدایت و مدیریت کمک رسانی تأکید شده است. این گزارش حاکی است در حال حاضر پل هوایی بین کرمان و بم برقرار است و دو هواپیمای سی ۱۳۰ چند بالگرد کار حمل مجروحین و ارسال کمک های لازم را بر عهده دارند. بیمارستانهای شهرهای اطراف بم ملو از مجروحین است. این در حالی است که معاون درمان دانشگاه پزشکی کرمان حال مجروحین این حادثه را وخیم اعلام کرده است. سازمان انتقال خون نیز با صدور اطلاعیه ای از هموطنان خواست تا نسبت به اهدا خون به حادثه دیدگان اقدام کنند.

استاندار کرمان اعلام کرده است: مناطق آسیب دیده ناشی از زمین لرزه در شهرستان بم، به شدت نیازمند ماشین آلات راهسازی اند تا آمادگراان اقدام به جمع آوری آوار از مسیر کوچه ها و خیابانها کنند. محمدعلی کریمی گفت: تاکنون اکیپهای امدادی و راهسازی به منطقه اعزام شده اند و سایر مناطق استان نیز در حال اعزام این نوع اکیپها می باشند.

تسلیم مقامات کشورهای خارجی

در پی وقوع زلزله شدید بم، مقامات کشورهای مختلف با ارسال پیام ضمن اظهار تأسف آمادگی خود را برای ارسال کمک به ایران اعلام کرده اند. پوتین رئیس جمهوری روسیه به مناسبت وقوع زلزله در بم و کشته شدن تعداد زیادی از

مردم پیام تسلیتی برای سید محمد خاتمی رئیس جمهوری اسلامی ایران فرستاد. به گزارش بخش مطبوعاتی کاخ کرملین در بخشی از این پیام آمده است: خبر مربوط به وقوع زلزله در ایران که باعث مرگ تعداد بسیاری از مردم و خرابی گسترده شده است عمیقاً مرا تکان داد.

پوتین در پیام خود خطاب به خاتمی افزود: مراتب تأسف و تأثر عمیق خود را به مناسبت وقوع این حادثه غم انگیز به رهبری و مردم ایران اعلام می دارم. رؤسای جمهوری چین، افغانستان، اتریش، ایتالیا، ارمنستان، ترکمنستان، تاجیکستان نیز در پیامهای جداگانه این حادثه را تسلیت گفتند. نخست وزیر اسپانیا نیز این حادثه را تسلیت گفت و آنا پالاسیو، وزیر امور خارجه اسپانیا نیز در تماس تلفنی خود با کمال خرازی با تأسف عمیق از وقوع زلزله در کشورمان و با ابراز همدردی و تسلیت از سوی دولت و مردم اسپانیا گفت: اسپانیا آماده است تا در امر کمک رسانی مشارکت نماید. دولتهای یونان و ترکیه نیز پیامهای تسلیتی ارسال کردند. همچنین وزیران امور خارجه آلمان و ایتالیا ضمن ابراز همدردی، آمادگی خود را برای کمک به زلزله زدگان اعلام کردند. مقامات جمعیت هلال احمر ترکیه نیز در تماس با سفارت جمهوری اسلامی ایران در آنکارا آمادگی خود را برای کمک به زلزله زدگان اعلام کردند. طبق اعلام سفارت کشورمان در آنکارا، مسئولان هلال احمر ترکیه ضمن کسب اطلاعات در مورد زلزله بهم، اعلام کردند که برای اعزام گروههای امدادی جهت کمک رسانی به زلزله زدگان و یاری در عملیات امداد و نجات آماده هستند.

قانون خدمت نظام وظیفه تغییر نکرده است

مدیر مضمولان ستاد کل نیروهای مسلح تأکید کرد قانون فعلی خدمت نظام وظیفه به قوت خود باقی است. سرتیپ دوم پاسدار موسی کمالی، دیروز در گفت و گو با ایرنا گفت: آنچه روز سه شنبه در کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی به تصویب رسید، موارد اصلاحی به قانون فعلی نظام وظیفه عمومی است. وی ادامه داد: در واقع کمیسیون طرحی را که از آن به عنوان طرح جامع خدمت نظام وظیفه عمومی نام برده می شد، به اصلاح موادی از قانون خدمت نظام وظیفه عمومی تغییر داده است. کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی سه شنبه گذشته موادی از طرح دوفوریتی اصلاح قانون خدمت نظام وظیفه عمومی را تصویب کرد که طبق آن از جمله اجباری بودن دوره سربازی برای افراد فوق دیپلم به بالا قید شده است.

بودجه یک میلیون و ۶۹ هزار ۵۷۳ میلیارد ریالی سال ۸۳ تقدیم مجلس شد و ویژگیهای بودجه سال ۸۳ کشور

چهارشنبه ۳ دی ۱۳۸۲

ذخایر ارزی کشور به بالاترین حد خود رسیده و طی ۴۰ سال گذشته، بیسابقه بوده است رئیس جمهور خاتمی دیروز لایحه یک میلیون و ۶۹ هزار ۵۷۳ میلیارد ریالی بودجه سال ۱۳۸۳ کشور را تقدیم مجلس کرد و درباره ارقام بودجه توضیحاتی به نمایندگان مجلس داد. رئیس جمهور در گزارش خود به مجلس گفت بودجه سال آینده ۱۰.۵ درصد نسبت به سال ۸۲ رشد یافته است و میزان ذخایر ارزی کشور در این سال طی چهار دهه گذشته بیسابقه خواهد بود.

رئیس جمهور ضمن برشمردن ویژگیهای بودجه سال ۸۳، تداوم پرداخت یارانه کالاهای اساسی، تلاش برای بهبود وضع بیمه خدمات درمانی، افزایش حقوق شاغلین و بازنشستگان را به میزان تورم پیش بینی شده در سال ۸۳ را از نکات اساسی بودجه سال آینده ذکر کرد. سخنان رئیس جمهور در جلسه علنی دیروز مجلس پس از تقدیم لایحه بودجه در پی آمده است:

خداوند بزرگ را سپاس می گزارم که باز هم توفیق حضور در پیشگاه نمایندگان گرانقدر ملت را عطا فرمود. ضرورت قانونی تقدیم لایحه بودجه سال ۱۳۸۳، فرصت مغتنمی است که مراتب قدردانی خود را از همراهی و همکاری مستمر مجلس با دولت، اهتمام ویژه و راهگشایی های قانونی، نظارت هوشمندانه و شجاعانه بر امور کشور، پرداختن به مسائل و نیازهای اساسی مردم، تقدیم دارم. مجلس ششم به حق شایستگی نام مجلس اصلاحات را یافت و در فرایند اصلاح و تصویب قوانین، از جمله در حوزه اقتصاد و تحقق توسعه همه جانبه کشور تلاش ارجمندی داشت که به یقین در نزد خداوند متعال، در قضاوت تاریخی ملت و در نگاه تیزبین آیندگان، جایگاهی ممتاز دارد. امیدوارم زبان آمار و ارقام بتواند خدمات شایسته و برجسته مجلس ششم را در گزارش و برای سلیقه ها و گرایش های سیاسی بنشاند و همگان خود را ملزم به پاسداری تلاشهای سازگار مجلس بدانند و به فرموده امام راحل (قدس) مجلس را در راس امور بشمارند. جا دارد که مساعی فراوان و بی وقفه مدیریت محترم سازمان مدیریت و برنامه ریزی و همکاران سختکوش و ارجمندشان را که کار بزرگ و کم نظیر تدوین لایحه برنامه چهارم توسعه کشور را همزمان با تهیه لایحه بودجه به انجام رسانیدند، صمیمانه ارج بگذارم. به یاری خداوند، در فرصت تقدیم آن برنامه به مجلس، ویژگی های بارز و چشم اندازهای امیدبخش کار بزرگی را که این روزها مراحل نهایی خود را در دولت می گذرانند، به استحضار نمایندگان ملت خواهام رسانید.

لایحه بودجه سال ۱۳۸۳، از آن رو که در برگیرنده آخرین سال برنامه سوم توسعه است و سال پایه برنامه چهارم نیز به حساب می آید، اهمیت ویژه دارد. خوشبختانه، همزمانی تدوین و تقدیم لایحه بودجه سال ۱۳۸۳ کل کشور و برنامه چهارم توسعه موجب شده است که در عین توجه به ضرورت دستیابی به اهداف کمی برنامه سوم، زمینه های لازم برای تحقق اهداف برنامه چهارم نیز از هم انکسور مدنظر باشم. پیش از آنکه به مبانی تدوین و راهبردهای اساسی این بودجه و ویژگی های عمده ارقام، آثار و جهت گیری های آن بپردازم، مناسب می دانم که برای آگاهی بیشتر ملت شریف ایران و نمایندگان گرانقدرشان به چند دستاورد ارزنده اقتصادی برنامه سوم در قیاس با برنامه پیش از آن و به چند شاخص عمده اقتصادی کشور طی هشت ماهه سال جاری اشاره کنم.

آنچه از ابتدای سال ۱۳۷۹ در چارچوب برنامه سوم توسعه به مرحله اجرا گذارده شد، نسبت به عملکرد اقتصاد ایران در چهار دهه گذشته تفاوت های عمده داشته است. برخی از این تفاوت ها عبارت است از: توسعه رسیده است: - اتکاب به منابع مالی داخلی و پرهیز از استقراض از بانک مرکزی - اهتمام بر انضباط مالی دولت و شرکت های دولتی و ایجاد پس انداز در بودجه دولت

افزایش خواهد یافت و نسبت به درآمدهای مالیاتی به اعتبارات هزینه ای نیز از ۳۵۸ درصد در سال ۱۳۸۲ به ۷۰۵ درصد در سال ۱۳۸۳ افزایش می یابد. این امر زمینه لازم را برای تحقق هدف مورد نظر دولت در برنامه چهارم برای اختصاص تمامی درآمدهای نفت به منظور افزایش سرمایه فیزیکی و انسانی مورد نیاز توسعه کشور به اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای فراهم می آورد. ۸. بهبود شاخص های توزیع درآمد: رعایت احکام قیمت گذاری کالاها و خدمات در قانون برنامه سوم توسعه و اتخاذ روش های جبرانی به منظور خنثی سازی آثار احتمالی آن بر اقشار کم درآمد، تداوم سیاست پرداخت یارانه برای کالاهای اساسی و تداوم سیاست خرید کالاهای اساسی براساس قیمت های تضمینی از اهم اقداماتی است که دولت به منظور بهبود توزیع درآمد مدنظر قرار داده است. کسب یارانه ها (شامل یارانه کالاهای اساسی و مابه التفاوت نرخ ارز) از ۳۶۳ هزار میلیارد ریال به بیش از ۳۹۷ هزار میلیارد ریال می رسد و در این صورت معادل ۹،۴ درصد رشد خواهد یافت. سایر سیاست های دولت در جهت بهبود توزیع درآمد و کمک به اقشار کم درآمد به شرح ذیل است: ۸.۱. تداوم پرداخت یارانه کالاهای اساسی و اخذ مابه التفاوت از کالاهای وارداتی و استفاده از آن در نظام پرداخت یارانه از طریق اصلاح ماده ۴۶ قانون برنامه به منظور هدفمند کردن یارانه ها با هدف تحقق عدالت اجتماعی و توزیع بهینه منابع اعتباری دولت. ۸.۲. تداوم سیاست توزیع کالا برای مددجویان تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی کشور. ۸.۳. تلاش در جهت بهبود سطح کیفی خدمات درمانی از جمله روستائیان تحت پوشش بیمه خدمات درمانی. ۸.۴. افزایش حقایق حقیقی حقوق بازنشستگان و بازنشستگان. ۸.۵. تداوم سیاست توانمندسازی و حمایت های اجتماعی سازمان یافته و افزایش قدرت خرید، اقبال کم درآمد از طریق افزایش حمایت های مالی مستمر و اعطای کالاهای اساسی مضاعف، از طریق کالایرگ اضافی و یا افزایش سهم کالاهای اساسی یارانه ای. ۸.۶. حمایت های مستمر از دانش آموزان و دانشجویان تحت پوشش سازمانها و نهادهای حمایتی در زمینه تأمین هزینه های تحصیلی، پرداخت شهریه دانشگاه های غیردولتی و تأمین خوابگاه های شبانه روزی به ویژه در مناسبات محروم. ۸.۷. ساماندهی فعالیتهای مربوط به خدمات رسانی به ایثارگران در زمینه سازی اجرای تجمیع نهادهای ایثارگری. بخش سوم: ارقام عمده بودجه کل کشور در سال ۱۳۸۳

۱. بودجه کل کشور: بودجه کل کشور در سال ۱۳۸۳ معادل یک میلیون و شصت و نه هزار و پانصد و سی و هفت میلیارد ریال است که در مقایسه با بودجه مصوب سال ۱۳۸۲ از رشدی معادل ۱۰،۵ درصد است. ۲. بودجه عمومی دولت: در سال ۱۳۸۳ بالغ بر پانصد و نه هزار و یکصد و سی و یک میلیارد ریال است و در مقایسه با سال قبل به میزان ۱۶،۸ درصد رشد نشان می دهد. از کل منابع عمومی دولت سهم درآمدهای عمومی و واگذاری دارایی های سرمایه ای و مالی به ترتیب ۴،۴، ۳،۴ و ۲۲،۳ درصد است. همچنین اعتبارات هزینه ای (جاری) و تملک دارایی سرمایه ای (عمرانی) و مالی به ترتیب ۶۱،۱ و ۲۷،۳ و ۱۱،۶ درصد از کل مصارف بودجه عمومی را به خود اختصاص می دهند.

۳. بودجه شرکت های دولتی: در اجرای جهت گیریها و سیاست ها و برای تحقق اهداف برنامه سوم توسعه کشور، در سال ۱۳۸۳ دو برنامه اساسی مهندسی مجدد شرکتهای دولتی و واگذاری سهام دولت در شرکت های مزبور تداوم خواهد یافت. در برنامه مهندسی مجدد، هدف اساسی، تفکیک عوامل و نهادهای اعمال حاکمیت دولت از ابزارهای تولیدی و بهره اده شرکت های دولتی به صورت نگاه اقتصادی می باشد.

واگذاری سهام دولت در شرکت های دولتی برای جلب مشارکت بخشهای غیردولتی در فعالیتهای اقتصادی و ارتقا کارایی و کیفیت عملکرد دولت در اقتصاد، از جمله اهداف اساسی برنامه خصوصی سازی است که در سال ۱۳۸۳ تقویت خواهد شد. با اصلاح صورت گرفته در مفاد قانون برنامه سوم توسعه، فعالیتهای واگذاری سهام با سرعت بیشتری ادامه خواهد یافت. بودجه شرکت های دولتی، بانکها و موسسات انتفاعی وابسته به دولت در لایحه بودجه سال ۱۳۸۳ معادل ششصد و هشتاد و چهار هزار و یکصد و هشتاد و هشت میلیارد ریال برآورد شده است که نسبت به سال ۱۳۸۲ میزان ۲۳،۴ درصد افزایش خواهد یافت که دلیل اصلی آن افزایش سطح فعالیت شرکتها، سرمایه گذاری شرکتها و اجرای مفاد بند د ماده ۱۲ قانون بودجه سال ۱۳۸۲ می باشد. از رتبه مجموع دریافتیهای بودجه سال ۱۳۸۳ شرکتهای دولتی، بانکها و موسسات انتفاعی وابسته به دولت چهارصد و پنجاه و هشت هزار و دویست و سی و دو میلیارد ریال (۴۵۸،۲۳۲ میلیارد ریال) (معادل ۶۷ درصد) مربوط به درآمدهای عملیاتی شرکتهای مزبور و مبلغ بیست و یک هزار و سیصد میلیارد ریال (۲۱۳۲۰ میلیارد ریال) نیز بابت جبران زیان و اجرای طرحهای تملک دارایی های سرمایه ای به شرکت های دولتی، بانکها و موسسات انتفاعی وابسته به دولت در سال ۱۳۸۳ معادل دویست و سی و یک هزار و چهارصد و یازده میلیارد ریال (۲۳۱۴۱۱ میلیارد ریال) است که ۱۱،۸ نسبت به سال ۱۳۸۲ افزایش داشته و ۸۱،۰ درصد از محل منابع عمومی و بقیه از سایر منابعی که طبق پیش بینی های انجام شده در اختیار شرکت های دولتی، بانک ها و موسسات انتفاعی وابسته به دولت قرار خواهد شد.

بخش چهارم: پیش بینی اثار اقتصادی ناشی از اجرای بودجه ۱۳۸۳

۱- رشد اقتصادی: براساس آخرین برآوردهای صورت گرفته، رشد اقتصادی در سال ۱۳۸۱ برابر ۷،۴ درصد بوده است. با عنایت به راهبردها و خط مشی های دولت برای رسیدن به رشد اقتصادی ۸ درصد و شرایط مناسب اقتصادی در سال جاری، پیش بینی می شود دست کم نرخ رشد ۶،۷ درصد مصوب برنامه سوم توسعه محقق شود. همچنین رشد اقتصادی برای سال ۱۳۸۳ معادل ۷،۳ درصد برآورده می شود.

با توجه به سیاست های و راهکارهای پیش بینی شده، ثبات اقتصادی بیشتر و بهره مندی بهتر از فرصت ها و رفع و تعدیل تنش ها، امید بر آن است که شرایط اقتصادی در سال آتی و سالیهای بعد بهبود یابد و میزان رشد اقتصادی بالاتر از مقدار پیش بینی شده گردد.

۲- پیش بینی رشد بخشهای مختلف از جمله بخشهای اقتصادی: بخش کشاورزی در سال ۱۳۸۱ از رشدی معادل ۱۱،۴ درصد برخوردار بوده است. براساس برآوردهای انجام شده، رشد این بخش در سال ۱۳۸۲ معادل ۵،۵ درصد پیش بینی می شود. خوشبختانه به دلیل شرایط مناسب آب و هوایی، بارش های جوی و تناسب و پراکندگی در مناطق مختلف در سال جاری و در صورت تداوم آن در سال آتی به همراه سیاست های پولی و مالی در خصوص بخش یاد شده، پیش بینی می شود ارزش افزوده بخش کشاورزی در سال ۱۳۸۳ معادل ۶،۵ درصد رشد یابد.

ب- بخش نفت و گاز در سال ۱۳۸۱ از رشدی به میزان ۵،۱ درصد برخوردار بود. بهره برداری از میدان نفتی بلال، افزایش ذخایر شناخته شده میدان نفتی آزادگان، آغاز بهره برداری از فازهای ۲ و ۳ پارس جنوبی از جمله عملکردهای مهم این سال بوده است. پیش بینی رشد ارزش افزوده بخش نفت و گاز در سال ۱۳۸۲ و ۱۳۸۳ حدوداً نیم درصد (۰،۵ درصد) است. ج- ارزش افزوده بخش صنعت در سال ۱۳۸۱ معادل ۱۱ درصد رشد یافت و پیش بینی می شود رشد بخش یاد شده در سال ۱۳۸۲ برابر ۸،۷ درصد باشد. اجرای سیاست

تعمیر در جهت ایمن سازی اقتصاد ملی نسبت به تکان های بازار جهانی نفت حاصل تلاشهای انجام یافته در این جهت، دستیابی به دستاوردهای امیدبخش طی سه سال اول برنامه سوم توسعه بوده است که بعضی از آنها عبارتند از:

۱- متوسط رشد تولید ناخالص داخلی ۵۰،۲ درصد در سال، در برابر متوسط رشد ۸،۳ درصد در برنامه پنج ساله دوم. متوسط نرخ تورم ۱۳،۲ درصد در سال، در برابر متوسط ۲۵،۱ درصد در سال برنامه دوم. متوسط رشد سرمایه گذاری ۱۰،۷ درصد در سال، در برابر متوسط رشد ۷،۹ درصد در سال برنامه دوم.

۴- افزایش قابل توجه ذخایر ارزی به بانک مرکزی

۵- ایجاد حساب مازاد درآمد ارزی و تمهید ذخایر ارزی برای دولت

۶- کاهش نرخ بیکاری به متوسط سالانه ۱۳،۷ درصد، در برابر متوسط نرخ بیکاری ۱۴،۵ درصد در سال برنامه دوم. یکسان سازی نرخ ارز، لغو نظام چندگانه نرخ ارز و حذف رانتهای متأثر از آن. در همین روند خوشبختانه می توانم از عملکرد اقتصادی دولت در هشت ماه اول سال جاری با افتخار و امید سخن بگویم. در قالب بودجه سال ۱۳۸۲ طی همین مدت شاخص های ذیل مبین چشم اندازی نو در اقتصاد کشورند:

۱- در هشت ماه اول سال جاری به رغم گرفتاریهای گوناگون، در بازار داراییها، بخش مسکن و بی آمدهای یکسان سازی نرخ ارز، نرخ تورم در سطح ۱۶،۶ درصد کنترل شده است. ۲- ذخایر ارزی کشور، شامل ذخایر بانک مرکزی و ذخایر حساب مازاد درآمد ارزی به بالاترین حد خود رسیده که طی چهاردهم گذشته بی سابقه بوده است. ۳- رشد تولید و سرمایه گذاری که در سال ۱۳۸۱ و ۷،۴ و ۱۳،۰ درصد رسیده بود، در سال جاری نیز با شتاب ادامه دارد. در سال جاری جز در بخش کشاورزی که احتمالاً رشد پایین تری نسبت به سال قبل دارد، رشد در سایر بخشها بالاتر رفته است. ۴- در بودجه سال جاری، رشد تخصیص های اعتبار سرمایه گذاری ثابت به شدت افزایش یافت و طی هفت ماه اول سال معادل ۶۰ درصد نسبت به دوره مشابه سال قبل رشد داشت. ۵- عملکرد مطلوب اقتصاد ملی طی سه سال و نیم اول برنامه منجر به بهبود رتبه بندی اقتصادی کشور و کاهش هزینه های تامین مالی خارجی گردیده است. ۶- تسهیلات ارزی به سرمایه گذاران بخش خصوصی از محل منابع حساب ذخیره ارزی طی سال جاری سرعت بیشتری یافته است و تاکنون بیش از ۳ میلیارد دلار قرارداد از محل این وجوه منعقد گردیده و به همین میزان نیز گشایش اعتبار صورت گرفته است. با این مقدمه، به مبنای تدوین راهبردها و ویژگی های اساسی بودجه سال ۱۳۸۳ و ارقام عمده اثار اقتصادی و جهت گیری های آن در پنج بخش می پردازم.

بخش اول: مبنای تدوین و راهبردهای بودجه سال ۱۳۸۳

راهبردهای اساسی لایحه بودجه سال ۱۳۸۳ در نحوی تنظیم شده است که بهبود شرایط اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور را در پی داشته باشد و ضمن هدایت کشور در مسیر رشد شتابان و توسعه اقتصادی بلندمدت بر پایه مشارکت گسترده بخش غیردولتی، زمینه های اشتغال توزیع درآمد را نیز فراهم کند. در این خصوص می توان به راهبردهای اساسی ذیل اشاره داشت: ۱- حرکت به سوی تحقق اندازه بهینه دولت در ایجاد حاکمیتی و تصدی گری و تأکید بر ایجاد بسترهای ضروری برای توسعه مشارکت بخش خصوصی از طریق توسعه امور زیربنایی توسط دولت. ۲- فراهم آوردن زمینه رشد و توسعه سرمایه گذاری از طریق جذب و تجهیز منابع داخلی و خارجی در فعالیتهای تولیدی و خدماتی کشور به منظور افزایش فرصت های جدید شغلی برای جمعیت جوان به عنوان سرمایه عظیم در فرآیند رشد و توسعه کشور. ۳- توجه ویژه به توزیع درآمد و افزایش رفاه اجتماعی از طریق سازماندهی نظام حمایتی دولت، تداوم سیاست های اشتغال زایی، هماهنگی سیاست های پولی و مالی و همچنین تداوم رشد شتابان اقتصاد. ۴- تداوم سیاست های تثبیت تداوم اقتصاد از طریق اتخاذ سیاست های هماهنگ و سازگار با پشتوانه حساب ذخیره ارزی. ۵- تداوم سیاست های شفاف سازی بودجه و یکسان سازی نرخ ارز. بخش دوم: ویژگی های اساسی بودجه ۱۳۸۳

سال ۱۳۸۳ چنانکه گفته شد، آخرین برنامه سالانه دولت در چارچوب برنامه سوم توسعه است، از این رو بودجه این سال دارای ویژگی هایی است که آن را از لویح بودجه سال های قبل متمایز می سازد، مهمترین این ویژگی ها عبارتند از:

۱- بهینه سازی اندازه دولت با تأکید بر توسعه کیفی و شایستگی: در این خصوص صرفه جویی در اعتبارات هزینه ای (جاری)، افزایش کارایی تملک دارایی های سرمایه ای (عمرانی)، مشارکت مردم و واگذاری بخشی از تصدی های دولتی مورد تأکید بوده و تجدید مخارج به عنوان یکی اصل، مطمع نظر قرار گرفته است. در لایحه بودجه سال ۱۳۸۳ تلاش به عمل آمده است که بسترهای لازم تحقق ماده ۸۸ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت فراهم آید. ۲- حفظ قدرت خرید کارمندان: با استناد به ماده ۳ قانون برنامه سوم توسعه و به منظور جلوگیری از کاهش سطح رفاه شغلان بخش دولتی، حقوق و دستمزد آنها به میزان پیش بینی شده در سال ۱۳۸۳ افزایش خواهد یافت تا آثار منفی تورم بر سطح زندگی جبران شود. ۳- اهتمام جدی در جهت اتمام طرح های نیمه تمام و عدم شروع طرح جدید: در اجرای بخشنامه بودجه سال ۱۳۸۳ تخصیص اعتبار برای شروع طرح و پروژه جدید در سال ۱۳۸۳ به غیر از موارد خاص ممنوع می باشد. محدودیت شروع طرح و پروژه جدید و اولویت به طرح هایی که در سال ۱۳۸۳ خاتمه می پذیرد، موجب خواهد شد تعداد بیشتری از پروژه های عمرانی در سال آینده به بهره برداری برسند. ۴- تداوم سیاست های تمرکز زدایی: براساس مفاد ماده ۷۸ قانون برنامه سوم، تلاش شده است تا سیاست های توسعه استان در مراحل اجرایی، افزایش یابد. علاوه بر آن گسترش اعتبارات استانی، حوزه اختیارات شورای برنامه ریزی و توسعه استان ها را در تخصیص اعتبارات افزایش می دهد. همچنین تداوم ردیف اعتباری توسعه و توازن منطقه ای، توسعه مناطق محرومی که در آن ها شاخص های توسعه یافته کمتر از میانگین ملی است، مدنظر قرار داده و روند توسعه این مناطق را تسریع می بخشد. به رغم محدودیت شروع طرح و یا پروژه عمرانی ملی جدید، در خصوص پروژه های استانی شروع یک پروژه جدید در ازای خاتمه دو پروژه، پذیرفته شده است.

۵- تداوم سیاست ها و اعتبارات اشتغالزایی: دولت علاوه بر ارائه سیاست های پولی و مالی و اصلاحات ساختاری در قالب احکام برنامه سوم توسعه، استمرار سیاست های فعال در بازار کار را در لایحه ۱۳۸۳ پیگیری می کند. در این زمینه علاوه بر تداوم اعتبارات سال قبل، اعتباراتی از محل برگشت وجه اداره شده سال های قبل اضافه خواهد شد و اعتبارات اشتغال زایی دولت رشد قابل ملاحظه ای پیدا خواهد نمود.

۶- محدود کردن رشد مصارف بودجه: براساس لایحه پیشنهادی دولت، رشد مصارف بودجه معادل ۱۴،۳ درصد است و از این رو بودجه دولت به قیمت های ثابت کاهش می یابد. رشد اعتبارات هزینه ای و تملک دارایی های سرمایه ای به ترتیب در سطح ۱۱،۱ و ۱۱،۶ درصد محدود شده است. ۷- افزایش سهم درآمدهای مالیاتی: سهم درآمدهای مالیاتی در کل منابع عمومی دولت از ۱۳،۴ درصد در سال ۱۳۸۲ به ۲۸،۴ درصد در سال ۱۳۸۳

پیام تسلیت آندرانیک مارکریان در رابطه با زلزله در ایران

نخست وزیر آندرانیک مارکریان در رابطه با وقوع زلزله در جمهوری اسلامی ایران پیام تسلیتی برای محمد رضا عارف معاون اول ریاست جمهوری ایران ارسال کرده است. در این پیام آمده است: "با کمال تأثر در خصوص زلزله ویرانگری که در شهر بم استان کرمان گرامان جعفری اسلامی ایران بوقوع پیوست و ویرانیها، قربانیان و مجروحین زیادی بر جای گذاشت اطلاع یافتیم. ملت ارمنی، دولت جمهوری ارمنستان و شخصاً اینجانب در غم شما شریک هستیم و به نزدیکان و بستگان قربانیان تسلیت می گوئیم و با اعلام پشتیبانی خود صبر و بردباری مسألت داریم."

شبکه تلویزیونی آر ۸۲/۱۰/۰۵

گروه امداد ارمنستان عازم ایران شده است

مقامات ایران اعلام کرده اند که زندگی در شهر بم دیگر غیرممکن است. یادآوری کنیم که زلزله بم ۹۰ درصد شهر را تقریباً ویران کرده است. فعالیت امدادی در بم یک ثانیه متوقف نمی شود، شمار مشخص قربانیان زلزله فعلاً معلوم نیست، فقط خاطرنشان می شود که تا کنون حدود سی و پنج هزار جسد از زیر آوار بیرون آورده شده است، شمار مجروحین حدود شصت هزار نفر است و حال حداقل پنج هزار تن از آنها وخیم است. بر اساس آخرین اطلاعات از دویست هزار نفر جمعیت شهر از هر چهار نفر تنها یک نفر زنده مانده است. ایران رسماً از جهان درخواست کمک کرده است. عسکر علوی استاندار کرمان خاطرنشان کرد که ایران از هیچگونه کمکی منصرف نخواهد شد. هم اکنون کشورها و سازمانهای متعدد از جمله سازمان ملل متحد، روسیه، ایالات متحده و کشورهای عضو اتحادیه اروپا آمادگی خود را جهت کمک به ایران اعلام کرده اند. گروههای تازه امداد بطور پیاپی وارد منطقه زلزله می شوند، با این حال داروهای فعلاً کفایت نمی کند. برق شهر بم بطور کامل قطع شده و سیستم آبرسانی و خطوط ارتباطی کار نمی کنند، و امروز دمای هوا در بم زیر صفر بوده است.

ارمنستان نیز آمادگی خود را جهت کمک به ایران اعلام کرده است. گروه امدادگران ارمنی عازم ایران شده است، در این گروه سی امدادگر، پنج پزشک و پنج کارشناس زلزله شناسی شامل شده اند، آنها به همراه خود پانزده جعبه دارو برده اند. اسقف اعظم گارگین دوم رهبر مذهبی ارمنه جهان و آرکادی غوکاسیان رئیس جمهوری قره باغ کوهستانی در رابطه با زلزله ویرانگر پیام تسلیتی برای رئیس جمهور ایران ارسال کرده اند.

شبکه تلویزیونی آر ۸۲/۱۰/۰۶

امثال و حکم

مطلب این بخش از کتاب "ریشه های تاریخی امثال و حکم" تألیف زنده یاد مهدی پرتوی آملی گرفته شده است.

از پشت خنجر زد

پناه بر خدا از منافقان روزگار که در لباس دوستی جلوه می کنند ولی چون وثوق و اعتماد طرف مقابل را جلب کردند در فرصت مناسب از "پشت خنجر می زندند" و دشمنه را تا دسته در قلب دوست فریب خورده فرو می کنند. افراد منافق به سابقه تاریخ و شوخ چشمی های روزگار هرگز روی خوش ندیدند و اگر احیاناً چند صباحی از باده غرور و خیانت سرمست بودند، آن سرمستی دیری نپایید و آن شهید موقت به شرننگ جانکاه و جانگداز مبدل گردید.

اکنون ببینیم چه کسی برای اولین بار از پشت خنجر زد و فرجام کار محرک اصلی به کجا انجامید:

هنگامی که ذونواس فرزند شواحیل (یا به قولی تبع الاوسط پادشاه یمن موسوم به حنیفه بن عالم) را به قتل رسانید و به دستیاری بزرگان و امرای کشور بر مستندسلطنت مستقر گردید، چون پیرو هیچ مذهبی نبود و یا به روایتی از آیین موسی پیروی میکرد، در مقام آزار و کشتار امت مسیح برآمد و کار ظلم و شکنجه را نسبت به این قوم پجایی رسانید که عاقبت پادشاه حبشه، که دین مسیحیت داشت، در صدد دفع و رفع وی برآمد و یکی از سرداران نامی خود به نام اریاط را با هفتاد هزار سپاهی به کشور یمن اعزام داشت.

در جنگی که بین اریاط و ذونواس رخ داد، ذونواس به سختی شکست خورده، منهزم گردید و اریاط زمام امور یمن را در دست گرفت. دیر زمانی از امارت اریاط در یمن نگذشت که یکی از سرداران سپاه او موسوم به ابرهه که نسبت به وی حسد می ورزید، سپاهیان فراهم آورده متوجه شهر صنعا پایتخت یمن شد. اریاط مردی سلحشور و شجاع بود و ابرهه می دانست که از عهده وی در میدان جنگ بر نخواهد آمد. بنابراین در صنعا به غلام خود غنوده دستور داد که وقتی در میدان جنگ با اریاط روبرو می شود و او را به کار جنگ و جدال مشغول می دارد؛ وی ناگهان از پشت به اریاط حمله کند و کارش را بسازد. چون ابرهه و اریاط مقابل یکدیگر قرار گرفتند، اریاط با ضربت شمشیر خود چنان بر فرق ابرهه نواخت که تا نزدیک ایرونی وی، شکافی عظیم برداشت؛ ولی در همین موقع غنوده به دستور اریاط خود، اریاط را نامردانه از "پشت خنجر زد" و به قتل رسانید. وقتی که خبر کشته شدن اریاط به نجاشی پادشاه حبشه رسید، سخت برآشفته و سوگند یاد کرد که تا قدم بر خاک یمن نگذارد و موی سر ابرهه را به دست نگیرد از پای ننشیند. چون ابرهه از قصد نجاشی و سوگندی که یاد کرده بود آگاه شد، تدبیری اندیشید و نامه ای مبنی بر پوزش و معذرت با انبانی از خاک یمن و موی سر خویش توسط یکی از کسان و نزدیکان به حضور سلطان حبشه فرستاد و در نامه معروض داشت: «برای آنکه سوگند سلطان راست آید، خاک یمن و موی سر خویش را فرستادم».

عبارت مثلی از پشت خنجر زد احتمال دارد سابقه قدیمی تر داشته باشد، زیرا افراد محیل و مکار در هر عصر و زمانی وجود دارند و همیشه کارشان این است که ناجوانمردانه از پشت خنجر بزنند. ولی واقعه ای که جمله بالا را بر سر زبانها انداخت به قسمی که رفته رفته به صورت ضرب المثلی درآمده محققاً همین غدر و خیانت و منافقی ابرهه بوده است؛ چو قبل از این واقعه هیچ گونه علم و اطلاعی از واقعه مهم دیگر مقدم بر واقعه ابرهه و اریاط در دست نیست. حضرت علی ابن ابیطالب (ع) در این زمینه می فرماید: «چیزی سخت تر و مهمتر از دشمنی پنهانی ندیدم».

ها و راهکارهای بخش صنعت و سرمایه گذاری های صورت گرفته در این بخش شرایط مناسبی برای تداوم رشد این بخش فراهم نموده و انتظار بر آنست در سال ۱۳۸۳ از رشدی معادل ۹،۵ درصد برخوردار باشد.

بخش ساختمان طی سال های اخیر رشد چشمگیری داشته است به طوری که در سال ۱۳۸۱ معادل ۱۴،۹ درصد رشد یافت و پیش بینی رشد آن در سال ۱۳۸۲ به میزان ۱۰،۱ درصد و در سال ۱۳۸۳ برآورد ۱۰،۹ درصد است.

از: در سال ۱۳۸۱ بیشترین سهم از تولید ناخالص داخلی مربوط به بخش خدمات بوده و ارزش افزوده این بخش ۵،۱ درصد رشد یافت. برآوردهای کارشناسی بیانگر آنست که رشد بخش یاد شده در سال ۱۳۸۲ به ۷،۹ درصد و در سال ۱۳۸۳ به ۷،۷ درصد برسد.

۳- رشد سرمایه گذاری: براساس اطلاعات موجود، رشد تشکیل سرمایه در سال ۱۳۸۱ به میزان ۱۲ درصد بوده است. رشد مذکور ناشی از تمهیدات مناسب دولت جهت تشویق سرمایه گذاری بخش خصوصی در ماشین آلات، افزایش سرمایه گذاری خصوصی و دولتی

در ساختمان، ثبات نسبی قیمت نفت به همراه افزایش ذخیره ارزی و امکان بهره گیری از آن در بخش های اقتصادی و همچنین تصویب لایحه سرمایه گذاری خارجی بوده است. پیش بینی می شود عملکرد رشد سرمایه گذاری کل در سال ۱۳۸۲ به ۷،۸ درصد و در سال ۱۳۸۳ به ۷،۹ درصد برسد. هزینه های مصرفی بخش خصوصی

از رشد ۷،۸ درصدی و هزینه های مصرفی دولت از رشد ۴،۸ درصدی برخوردار بوده است. پیش بینی می شود عملکرد مخارج مصرفی خصوصی و دولتی در سال جاری به ترتیب ۳،۶ و ۳،۵ درصد رشد یابد. همچنین پیش بینی می شود رشد مخارج مصرفی خصوصی و دولتی

در سال ۱۳۸۳ به ترتیب ۳،۷ و ۳،۹ درصد باشد.

۵- اشتغال و بازار کار: براساس برآوردهای انجام شده، با توجه به ساختار جمعیت فعال و کاهش عرضه نیروی کار بواسطه کاهش نرخ رشد جمعیت واقع در سن کار نسبت به سال های قبل، در صورتی که اهداف رشد اقتصادی مصوب تحقق یابد، به جمعیت شاغل کشور

در سال های ۱۳۸۲ و ۱۳۸۳ به ترتیب حدود ۶۵۳ هزار نفر و ۷۵۴ هزار نفر افزوده خواهد شد و تعداد بیکاران روندی نزولی خواهد یافت. این روند باعث خواهد شد نرخ بیکاری طی سال های ۱۳۸۲ و ۱۳۸۳ به ترتیب به ۱۲،۶ و ۲۱،۳ درصد تنزل یابد. همچنین در صورت تحقق اهداف رشد اقتصادی، رشد اشتغال و سایر الزامات برنامه، بهره وری کل،

بهبود خواهد یافت که ناشی از ارتقا بهره وری نیروی کار می باشد.

شایان ذکر است که بهبود بهره وری نیروی کار عمدتاً ناشی از افزایش سرمایه ارائه، ارتقای سرمایه انسانی و کم شدن فاصله تولید بالفعل از تولید بالقوه است. با توجه به نقش ارتقا بهره وری کل عوامل در تأمین رشد اقتصادی، استفاده کارآمد و مؤثر از سرمایه های انسانی

و فیزیکی که در برنامه چهارم توسعه مورد تأکید قرار گرفته است، اجتناب ناپذیر خواهد بود. در سال ۱۳۸۳ اهم سیاست های دولت جهت تحقق اهداف بخش اشتغال به شرح ذیل است:

الف: استفاده از مکانیزم های تشویقی برای تجهیز و جهت دهی منابع داخلی نظام بانکی در فعالیتهای اشتغال زا از طریق اعطای یارانه سود و کارمزد.

ب: اعطای کمکهای فنی و اعتباری به سرمایه گذاران در جهت ایجاد فعالیت های اقتصادی اشتغال زا:ج: استفاده از اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای ملی و استانی به میزان ۱۰ درصد برای تأمین منابع مورد نیاز جهت اعطای یارانه سود و کارمزد طرح های اشتغال زا

و کمک به عملیات زیربنایی سرمایه گذاری بخش خصوصی.

د: استفاده از منابع حساب ذخیره ارزی جهت پرداخت تسهیلات به سرمایه گذاران.

ه: تداوم اعطای تسهیلات تکلیفی و وجوه اشتغال زا و وجوه اداره شده به طرح های سرمایه گذاری اشتغال زا:و: تأمین مالی فعالیت های جدید مانند فناوری اطلاعات و ارتباطات

(ICT) و رشد اشتغال دانشمندان آموختگان دانشگاهها.

۶- نقدینگی و تورم: براساس سیاست های کلی برنامه سوم توسعه تلاش اصلی دولت معطوف به آنست که ضمن تأمین نقدینگی مورد نیاز بخش های اقتصادی و سرمایه گذاری، از انبساط نامتناسب نقدینگی متعارض با اهداف یادشده جلوگیری به عمل آید. لذا با توجه به اصول و موازین تدوین بوجه سال ۱۳۸۳ و همچنین کنترل افزایش بدهی دولت به بانک مرکزی ناشی از یکسان سازی نرخ ارز، افزایش تقاضا برای ارز در بازار آزاد و کنترل انتشار اوراق مشارکت در بازارهای جهانی، انتظار می رود رشد نقدینگی در سال ۱۳۸۳ به کمتر

از ۲۵ درصد برسد. همچنین پیش بینی می شود نرخ تورم در سال ۱۳۸۳ به سطحی کمتر از نرخ پیش بینی شده در برنامه یعنی ۱۵ درصد بالغ شود که تمهیدات اتخاذ شده از سوی دولت از جمله قیمت گذاری کالاها و خدمات بخش دولت و عمومی مطابق نرخ مصوب سال ۱۳۸۲ و همچنین پیش بینی کاهش رشد نقدینگی سال ۱۳۸۳ از مهم ترین دلایل آن به شمار می رود.

ارمنستان

پارلمان سوئیس قتل عام ارمنه را برسمیت شناخت

پارلمان سوئیس امروز رسماً قتل عام ارمنه در سال ۱۹۱۵ در ترکیه عثمانی را برسمیت شناخته است. به این تصمیم ۱۰۷ نماینده رأی مثبت، ۶۷ نفر رأی منفی و ۱۱ نماینده رأی ممتنع داده است.

شبکه تلویزیونی آر ۸۲/۰۹/۲۵

واکنش ترکیه در قبال پذیرش قتل عام ارمنه از سوی مجلس سوئیس

چنانکه انتظار می رفت، مصوبه مجلس سوئیس در خصوص پذیرش قتل عام ارمنه، با واکنش شدید محافل حکومتی ترکیه روبرو شده است. وزارت امور خارجه ترکیه در بیانیه ای اعلام کرده است: "ما موضوه مجلس سوئیس در خصوص به اصطلاح قتل عام ارمنه را به شدت محکوم نموده و رد می کنیم. مسئولیت پیامدهای منفی در مناسبات دوجانبه بعهده سوئیس خواهد بود. ما این مسأله را که رویدادهای بوقوع پیوسته در طی جنگ جهانی اول که دردهای زیادی را برای ارمنه و ترکها بههمراه داشتند، تحریف گشته و بعنوان قتل عام یک طرف توصیف می شوند، غیر قابل قبول می شماریم."

بنظر روزنامه ترکی "حریت"، تصویب قطعنامه پذیرش قتل عام ارمنه در مجلس سوئیس منوط به اقدامات ارگانهای اطلاعاتی ملی ترکیه در سوئیس می باشد. به نوشته روزنامه "حریت"، ارگانهای اطلاعاتی ترکیه مطلع شده اند که میشلین کالمی ری وزیر امور خارجه سوئیس با نماینده حزب کارگر کردستان ملاقات کرده است. این امر به آنکارا گزارش شده بود و در آنکارا نیز تصمیم گرفتند سفر وزیر امور خارجه سوئیس به ترکیه را لغو نمایند. این امر موجب سردی در روابط دو کشور شده بود و در نتیجه مجلس سوئیس قطعنامه پذیرش قتل عام ارمنه را به تصویب رساند.

شبکه سراسری تلویزیون ۸۲/۰۹/۲۶

نگاهی به جغرافیای تاریخی و تاریخ آرتساخ

(بخش ۱۴)

ا. گرامیک

رویدادهای آرتساخ (قراباغ) در سالهای ۱۹۲۳-۱۹۱۷

با این حال نریمانف و هم فکرائش بر خلاف این نقطه نظر عمل کردند. در جلسه مشترک بوروی سیاسی کمیته مرکزی حزب کمونیست و دولت آذربایجان در تاریخ ۲۷ ژوئن تصمیم گرفته شد قراباغ به ارمنستان واگذار نگردد و برای توجیه این امر عامل اقتصادی را بهانه کردند. ن. نریمانف رئیس شورای کمیسرهای خلق آذربایجان (به معنی شورای وزیران یا هیئت دولت - مترجم) در این جلسه تهدید کرد که اگر قراباغ کوهستانی جزو خاک آذربایجان نباشد، خود به خاطر عواقب کار هیچگونه مسئولیتی را نمی‌پذیرد. از همین جا اظهارات تهدید آمیز رهبران کنونی آذربایجان سرچشمه می‌گیرند.

به منظور حل سریع مسئله قراباغ کوهستانی، در تاریخ ۴ ژوئیه ۱۹۲۱ جلسه فوق العاده بوروی قفقاز وابسته به حزب کمونیست (بلشویک) روسیه تشکیل شد و استالین کمیسر خلق‌ها یا ملل برای شرکت در آن از نالچیک وارد تغلیس شد. به حکم اکثریت آراء تصمیم گرفته می‌شود قراباغ کوهستانی متعلق به ارمنستان شوروی باشد. لیکن نریمانف به این تصمیم اعتراض کرد. روز بعد جلسه جدیدی تشکیل شد که تصمیم اتخاذ شده در عصر روز گذشته مورد تجدید نظر قرار گرفت و با پیشنهاد نریمانف موافقت گردید. در تصمیم گیری جدید چنین آمده است: "با توجه به ضرورت ایجاد آشتی ملی میان مسلمانان و ارمنیان و با عنایت به ارتباط اقتصادی قراباغ علیا و سفلا تصمیم گرفته می‌شود قراباغ کوهستانی در محدوده مرزهای جمهوری شوروی سوسیالیستی آذربایجان بماند لیکن از خود مختاری وسیع منطقه‌ای، حق برخورداری از شوشی به عنوان مرکز اداری داخل منطقه بهره مند شود" چه اهالی آرتساخ و چه کمیته مرکزی حزب کمونیست ارمنستان از این تصمیم گیری شدیداً ناراضی بودند و در مصوبه جلسه روز ۱۶ ژوئیه ۱۹۲۱ بوضوح آمده بود که کمیته مرکزی حزب کمونیست ارمنستان با تصمیم اتخاذ شده توسط بوروی قفقاز در تاریخ ۵ ژوئیه ۱۹۲۱ موافق نیست. آکساندر میاسنیکیان، متن جلسه بوروی قفقاز را به اولین کنگره حزب کمونیست ارمنستان تقدیم کرد که در نیمه دوم ژانویه ۱۹۲۲ تشکیل شد. او برای اطلاع عموم اعلام کرد: "آذربایجان می‌گفت، اگر ارمنستان خواستار قراباغ باشد ما نفت نخواهیم داد".^۳ حال ببینید فلسفه و ایده محاصره اقتصادی آرتساخ و ارمنستان از کجا سرچشمه گرفته است.

تصمیم بوروی قفقاز مورخ ۵ ژوئیه ۱۹۲۱ کلاً غیر قانونی و بی اساس بود. بوروی قفقاز هرگز حق اتخاذ چنین تصمیم مهمی را نداشت، زیرا که این بورو مرجع قانونگذاری نبود و تنها می‌توانست درباره این مسئله ابراز نظر کند. این بوروی قفقاز هشت نفره به چه حق و بدون در نظر گرفتن نظرات خلق ارمن و بدون حضور نمایندگان ارمنیان قراباغ چنین تصمیم غیر قانونی را اتخاذ کرد و بخش جدایی ناپذیر ارمنستان یعنی آرتساخ را مطابق با این تصمیم غیر عادلانه به آذربایجان واگذار نمود. با اتخاذ یک جانبه این تصمیم مسائل ملی و تاریخی نادیده گرفته شدند و مشخص شد که بوروی قفقاز بر خلاف اصل حق تعیین سرنوشت ملل عمل کرده است.

جنبش‌های مردمی به رهبری توان استپانیان که در مناطق واراندای و دیزاک آرتساخ از پاییز ۱۹۲۰ تا ماه آوریل سال ۱۹۲۱ به وقوع پیوستند صفحات مهمی از مبارزات اهالی آرتساخ برای اتحاد با ارمنستان را تشکیل می‌دهند. توان استپانیان در سال ۱۸۹۲ در روستای توم منطقه دیزاک به دنیا آمد و با شرکت در جنگ جهانی اول به درجه ارشد سواره نظام نایل گردید. پس از بازگشت به روستای پدری خود، دسته کوچکی تشکیل داد تا از روستاهای شرقی دیزاک در برابر تهاجمات ترک و تاتار دفاع کند. اما زمانی که در تابستان ۱۹۲۰ ارتش سرخ وارد روستاهای دیزاک شدند، سیاست اشغالگرانه کارگزاران شوروی به اجرا در آمد، توان استپانیان با اعتراض خود قد علم کرده در نتیجه اورا دستگیر و زندانی می‌کند. اما او موفق به فرار می‌شود و افراد ناراضی از سیاست‌های اشغالگری و نظام شوروی را گرد خود جمع می‌کند و به مبارزه با سازمان‌های حزبی محلی، ارگان‌های شوروی و نظامیان ارتش سرخ می‌پردازد. آنها موفق می‌شوند روستاهای توم، متس تاغرا (تاغرا بزرگ) توغ، آزوخ و چند روستای

همسایه آنها را به تصرف خود در آورند. مقامات محلی را از روستاهای تصرف شده بیرون می‌کنند و تمام اشرار و خائنین را به سزای اعمال خود می‌رسانند.

جوخه توان تقریباً سراسر دیزاک، واراندای را به تصرف خود در آورده به کاریاگینو، آقدام و شوشی نزدیک می‌شود. دولت آذربایجان غرق در بحران بود و از ماهیت آزادیبخش ملی این مبارزه واهمه داشت به ویژه آنکه توان با گارگین نژده سازماندهنده نبرد حماسی سیونیک ارتباط نزدیکی داشت. گارگین نژده عملاً به این مبارزه جدید آزادیبخش ملی آرتساخ خط می‌داد. در اوایل ژانویه ۱۹۲۱ یک هیئت شوروی به سرپرستی گریگور وارانتیان از باکو عازم گوریس می‌شود و از نژده خواستار "توقف جنگهای شورشی قراباغ" می‌گردد. همین درخواست از سوی واتسیخوسکی فرمانده پادگان شوشی سیمونف فرمانده بریگاد ۸۴ و هکر فرمانده سپاه ۱۱ ارتش سرخ نیز به نژده داده می‌شود. نژده در پاسخ به آنها اظهار می‌دارد که با توجه به تمایلات ارمنیان آرتساخ مبنی بر اتحاد با ارمنستان وظیفه خود می‌داند به آنها کمک کند. او بعدها چنین نوشته است: "من از اواسط نوامبر ۱۹۲۰ چند روز پیش از تصرف گوریس با قراباغ کوهستانی ارتباط داشتم.

در آن روزها، توان فرمانده جوخه دیزاک برای کسب دستورها به سیونیک می‌آید. پس از بازگشت او، دو نماینده دیزاک برای دریافت ساز و برگ و با درخواست قوای نظامی و رهبری به تاتو (Tatev) آمدند...".^۴

به منظور سرکوبی جنبش ضد آذربایجانی و ضد شوروی آرتساخ، هنگ‌های ۲۵۰، ۲۵۱، ۲۵۲ و چند بریگاد لشکر ۲۸ سپاه ۱۱ ارتش سرخ در آنجا متمرکز شدند. در دیزاک، کاریاگینو، شوشی و غیره جوخه‌های کمونیستی تشکیل شدند که همراه با نظامیان ارتش سرخ فعالیت می‌کردند.

هدف گارگین نژده اتحاد آرتساخ و زانگور و پیدایش وحدت اداری تا تعیین تکلیف جمهوری ارمنستان بود. موج مبارزه آزادیبخش تقریباً در سراسر زانگور و آرتساخ گسترش می‌یابد و این امر باعث آزردهی خاطر دولت آذربایجان و فرماندهی سپاه ۱۱ ارتش سرخ بود. شمیل محمود بگوف رئیس کمیته انقلاب منطقه‌ای شوشی و جانشین کمیسر فوق العاده قراباغ در تلگراف خود به شورای نظامی انقلابی سپاه ۱۱ ارتش سرخ و کمیته انقلابی قفقاز در تاریخ ۳۱ دسامبر ۱۹۲۰ درخواست می‌کند برای مبارزه با شورشیان تعداد ۱۰۰۰ تفنگ از انبار نظامی شوشی در اختیار میلشیا و جوخه‌های پارتیزانی ویژه ناحیه‌ای مینکند و شوشی قرار گیرد.^۵

قابل درک است که عناصر کارگزار آذربایجان شوروی در آرتساخ سعی داشتند در وهله اول گروه‌های جدید ترک-تاتار را مسلح کنند و از آنها در برابر ارمنیان زانگور و آرتساخ استفاده نمایند.

در نیمه‌های ماه آوریل ۱۹۲۱ مبارزه شدت جدیدی یافت. تریپتوسیان فرمانده نظامیان وارد شده از زانگور در روز هشتم آوریل درباره وخامت اوضاع شورشیان به نژده گزارش می‌دهد. نژده بعدها چنین نوشته است: "سرخ‌ها تصمیم گرفتند نیروهای رزمی دیزاک را بین دو آتش نابود کنند و این امر دیر هم نشد" در سپیده دم ۱۵ آوریل ۱۹۲۱، دسته‌های نظامی ارتش سرخ و جوخه‌های کمونیستها دست به حمله عمومی زدند. در این هنگام روستاهای شاغاغ، آغجاکند، تاغر و خزابد مراکز نظامی توان استپانیان را تشکیل می‌دادند.

دسته‌های نظامی ارتش سرخ در محور روستاهای تاغرا بزرگ و توم زیر حملات کوبنده شورشیان در ۱۱ آوریل مجبور به عقب نشینی شدند. شورشیان با استفاده از شرایط پدید آمده و با دریافت نیروهای کمکی نژده، روزهای ۱۷ و ۱۸ آوریل اقدام به حمله کردند لیکن موفق به شکافتن جبهه نشدند. توان از نژده نیروهای تازه نفس درخواست کرد. آرشاک بالاسانیان که گروهان کمونیستها را فرماندهی می‌کرد، بعدها نوشته است که شورشیان با دریافت "نیروهای کمکی و با استفاده از عدم موفقیت ما در جبهه راست... فعالیت چشمگیری نشان دادند و حملات خود را بر روی گروهان کمونیستها ادامه دادند لیکن با از دست دادن موکوچ افسر نظامی و دیگران... به پایگاه خود آغجاکند عقب نشینی کردند".^۶ شورشیان پیروم خان، پارسادان شوشانسی و کمیسر خود را از دست دادند که‌هایریک می‌نامیدند. نظامیان ارتش سرخ در محور توغ-توم روز ۱۸ آوریل دست به حمله زدند و پس از جنگ‌های شدید مقرر توان را تصرف کردند. روز بعد، ۱۹ آوریل، آخرین پایگاه شورشیان در خزابد سقوط کرد. جوخه توان به زانگور رفت و به نژده پیوست.

- "هایرنیک" ۱۹۲۵، شماره ۹، ص ۸۴.

- اسناد سازمان‌ها، آذربایجان، ۳۰۱۰۴۲۰، شماره ۸۴.

- "هایرنیک"، ۱۹۲۵، شماره ۹، ص ۸۵.

- آرشیو دولتی جمهوری قراباغ کوهستانی، ۶۰۱۰۳، شماره ۱۰۸.

- همانجا، ۱۶۴، شماره ۱۱۶.

- اسناد سازمان‌ها، ۳۰۱۰۱، شماره ۵.

- همانجا، ۱۰۲، شماره ۲۳.